



St. Anna Ziekenhuis



Borstsparende operatie bij borstkanker (lumpectomie)

Anna. Liefde voor leven.

Uw chirurg heeft met u besproken dat u in aanmerking komt voor een borstbesparende behandeling bij borstkanker. Deze behandeling bestaat altijd uit twee delen:

1. Het operatief verwijderen van de tumor uit de borst. De borst zelf blijft behouden.
2. Het bestralen van de geopereerde borst (radiotherapie). De bestraling vindt plaats in het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven.

In deze folder leest u hier meer over.

De borstbesparende behandeling

Voorwaarden

U komt in aanmerking voor een borstsparende behandeling als:

- de tumor niet te groot is ten opzichte van de grootte van de borst.
- er één tumor in de borst aanwezig is of wanneer er twee tumoren in de borst dichtbij elkaar liggen.
- er op de borst na de operatie bestraling kan plaatsvinden.

Lymfeklieroperaties

Tegelijkertijd met de verwijdering van de tumor uit de borst, worden ook klieren uit de oksel verwijderd. Twee verschillende operaties zijn mogelijk:

- Schildwachtklieroperatie: hierbij wordt **één** lymfeklier (soms meer dan één) uit de oksel verwijderd. In de folder "*Schildwachtklieronderzoek en -verwijdering*" leest u hier meer over.
- Okselklierverwijdering (okselskliertoilet of -dissectie): hierbij worden **alle** lymfeklieren uit de oksel weggenomen. Hierover leest u meer in de folder "*Okselklierverwijdering (-dissectie) bij borstkanker*".

Markering van de tumor door jodiumzaadje

Als de tumor niet voelbaar is, krijgt u voor de operatie een röntgenonderzoek/echografie waarbij een jodiumzaadje wordt geplaatst. Hiermee wordt de juiste plaats van de tumor bepaald. Zo nodig krijgt u hier een folder voor mee.

Ziekenhuisopname

U moet rekenen op de volgende opnameduur:

- borstsparende operatie: dagopname
- borstsparende operatie + schildwachtklieeronderzoek: dagopname
- borstsparende operatie + okselklierverwijdering: 2 dagen en 1 nacht

In de folder "*Informatie bij opname*" leest u meer over uw opname.

Meenemen bij opname

Na uw borstsparende operatie moet u een sport BH dragen (zie ook 'Welke leefregels zijn van toepassing'). Neemt u deze sport BH mee bij uw opname.

Wat gebeurt er tijdens de operatie

Infuus

Tijdens de operatie krijgt u vocht via een infuus in uw arm toegediend. Een drain is meestal niet aanwezig.

Ingreep

Bij een borstsparende operatie verwijdert de chirurg het gezwel (tumor) met een rand gezond weefsel eromheen. De grootte van het litteken is afhankelijk van de grootte en ligging van het gezwel; gemiddeld is dit 4-5 cm.

De huid wordt onderhuids gehecht met een oplosbare hechting, die dus niet meer verwijderd hoeft te worden. In het operatiegebied (de plaats

waar de tumor heeft gezeten) worden kleine stalen clips achtergelaten als markering voor de radioloog en radiotherapeut.

Lichamelijk gezien is een borstsparende operatie geen grote ingreep.

Algehele verdoving

Een borstsparende operatie vindt plaats onder algehele verdoving.

Duur van de operatie

De ingreep duurt ongeveer 1 à 1,5 uur, afhankelijk van de behandeling die bij u plaats vindt.

Wat gebeurt er na de operatie

Infuus

Het infuus wordt verwijderd als u op de afdeling bent en u gedronken en geplast heeft en niet (meer) misselijk bent.

Sport BH

Als u 1 uur terug bent op de afdeling wordt u geholpen met het aantrekken van de door uzelf meegebrachte sportbeha. Deze moet u 2 weken dag en nacht dragen. Daarna nog 4 weken alleen overdag.

Wondvocht

Na de operatie kan in het operatiegebied een ophoping ontstaan van wondvocht (seroom). Dit is niet verontrustend, maar kan wel vervelend zijn.

In sommige gevallen is het nodig dat dit vocht wordt weggezogen. Dit is meestal pijnloos, omdat het wondgebied nog gevoelloos is. Dit kan nog tot enkele weken na de operatie nodig zijn en gebeurt tijdens de controles op de polikliniek door de chirurg of de verpleegkundig specialist.

Ontslag

Bij ontslag krijgt u een afspraak mee bij uw chirurg en de mammacare verpleegkundige, 7 - 10 dagen na de operatie. Tijdens deze afspraak wordt uw wond gecontroleerd en krijgt u de uitslag van het weefsel dat onderzocht is.

De uitslag en informatie over nabehandelingen

Neem iemand mee

Breng zo mogelijk één van uw naasten mee naar deze afspraak, waarin u de uitslag krijgt. Dit kan u helpen om thuis ook over uw ziekte en behandeling te praten.

Uitslag

Het verwijderde borstweefsel en de eventueel verwijderde lymfeklieren worden microscopisch onderzocht door een patholoog. Na 7-10 dagen zijn de uitslagen hiervan meestal bekend en worden deze besproken in een multidisciplinair team, dat onder andere bestaat uit de chirurg, internist-oncoloog, radiotherapeut, radioloog en patholoog.

Nabehandelingen

In het multidisciplinaire team wordt ook besproken welke aanvullende nabehandelingen voor u het beste zijn. Een borstsparende operatie wordt altijd gevolgd door bestraling (radiotherapie). Het aantal behandelingen kan variëren. Meer informatie hierover krijgt u tijdens uw eerste bezoek bij de radiotherapeut in het Catharina Ziekenhuis.

Hiernaast kunnen nog andere aanvullende behandelingen worden geadviseerd, zoals:

- hormonale therapie;
- chemotherapie;
- immunotherapie.

Uw behandelend chirurg en mammacare verpleegkundige bespreken dit, zo nodig, met u tijdens de uitslag.

Als aanvullende behandelingen nodig zijn, dan wordt u doorverwezen naar een oncoloog in het St. Anna Ziekenhuis.

Gevolgen van de ingreep

Verandering van uw borst

Bij een borstsparende behandeling blijft uw borst behouden. Echter door de intensieve behandelingen van de operatie en bestraling (radiotherapie) kan uw borst veranderen. Uw borst kan:

- iets kleiner worden;
- een andere kleur krijgen;
- vocht (oedeem) gaan bevatten;
- gevoeliger zijn;
- een drogere huid krijgen.

De meeste veranderingen zijn het eerste half jaar na de behandeling al sterk afgenomen/verbeterd. Vragen kunt u altijd met uw chirurg, mammacare verpleegkundige of verpleegkundig specialist bespreken.

Huid- en oedeemtherapie

De mammacare verpleegkundige op de polikliniek zal u, indien nodig, doorverwijzen naar een gespecialiseerde huid-, oedeem- en lymfetherapeut. Dit kan in het St. Anna Ziekenhuis, maar u kunt ook naar een therapeut in uw eigen omgeving.

Mogelijke complicaties

Nabloeding

Bij elke ingreep bestaat de kans op een complicatie. Zo zijn er ook bij borstoperaties de normale risico's en complicaties. Een nabloeding kan optreden na een borstoperatie. Deze ontstaat meestal enige uren na de operatie. U bent dan nog opgenomen. Soms is een tweede operatie noodzakelijk.

Infectie

Verder bestaat de kans op een infectie. Dit uit zich in roodheid rondom het operatiegebied, temperatuursverhoging en zwelling. Meestal is een antibioticakuur dan noodzakelijk.

Welke leefregels zijn van toepassing

- U draagt 2 weken dag en nacht een sportbeha; daarna nog 4 weken overdag.
- De 2^e dag na de operatie mag u douchen met doucheschuim/shampoo.
- Na een schildwachtklieronderzoek of okselklierverwijdering kunt u na 2 weken deodorant gebruiken. De wond aan de geopereerde oksel moet dan wel gesloten zijn.
- Na 2 weken kunt u uw oksel ontharen na schildwachtklieronderzoek of okselklierverwijdering. Ook hiervoor geldt dat de wond dan gesloten moet zijn.
- Bij pijn tot 4 x daags 2 tabletten paracetamol 500 mgr. innemen.
- Uw wond verzorgt u met een losse gaas in de beha.

Bewegen en belasten

- De eerste 2 weken rustiger aan doen: u doet geen zwaar lichamelijk en huishoudelijk werk, zoals tillen.
- Tot aan de controleafspraak fietst u niet.
- Na 6 weken mag u weer sporten beoefenen als hardlopen, tennissen en aerobics.

Wanneer moet u contact opnemen

U moet contact opnemen bij:

- temperatuurstijging boven 38,5° C die langer dan 24 uur duurt;
- toenemende roodheid of zwelling van het operatiegebied en/of oksel.
- toenemende vochtophoping, mogelijk met pijn en bewegingsbeperking;
- lekkage vocht/bloed uit de wond en toenemende pijnklachten.

Tijdens kantooruren kunt u contact opnemen met de **polikliniek chirurgie, telefoon: 040 - 286 4872**. Vraagt u dan naar de mammacare verpleegkundige, de verpleegkundig specialist of de chirurg.

Tijdens het telefonisch spreekuur kunt u contact opnemen met de mammacare verpleegkundige. Voor tijden en telefoonnummer zie folder "*Mammacare verpleegkundige*". Bij geen gehoor kunt u bellen met de polikliniek chirurgie.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de afdeling **Spoed Eisende Hulp (SEH), telefoon: 040 - 286 4834**.

Deze folder is niet bedoeld als vervanging van de mondelinge informatie, maar als een aanvulling hierop. Hierdoor is het mogelijk om alles nog eens rustig na te lezen.

St. Anna Ziekenhuis

locatie Geldrop

Bogardelind 2
5664 EH Geldrop

locatie Eindhoven

Antoon Coolenlaan 103
5644 RX Eindhoven

T 040 - 286 4040

COLOFON

Opmerkingen, suggesties of
aanvullingen op de folder
kunt u kenbaar maken bij
patiëntenvoorlichting:
patiëntenvoorlichting@st-anna.nl

www.st-anna.nl

**CHI075
10-16**